

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XV. Exemplum mirabilis purgationis B. Angelæ de Fulginio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

tionem, quantumlibet magna & multiplici, determinat aut contritari posse (ut qui ad majora propter DEUM toleranda semper inventantur parati) nisi dumtaxat illa, quæ obdurationem, invidiam contra DEUM, aut ab illo aversectionem per peccatum præfert; id est ejusmodi impugnationibus occulissimo suo iudicio eos probari ac purgari permitit.

Interdum etiam contingit, temptationum istarum violentiarum ex indiscretione aut defectu eorum qui eis afficiuntur, priuiciumnam in his qui naturam multum activi & vehemens sunt, in interiori ad DEUM conversione tam vehemens fit eorum impulsus, ut inde cot ceteræque corporis vires validè adantur ac vulnerentur, ut supra diximus. Igitur quando conunitur devotionem à DEO ipsius subtrahi, volentes per vim subtraham devotionem recuperare, valde indiscreti è violenti aspiracionibus exercentur. Quanto verò amplius pro recuperanda hac laborant, eo magis ab omni spirituali sensu longiores sunt, tandem ex quadam impatientia in eam magnum tamquam violentum aspirationis impetu al quando prorumpunt, quo eorum cor ita indistinctum redditur, ut postea vix possit reformari. Unde apparet his, quodammodo non habere potestatem superiores a malis vires, que in corde radicantur, immo nec ullam resistentiam in vi irascibili aut concupisibili, ita ut sibi in omnibus contentire videantur. Oritur autem in eorum animis magna tribulatio, desratio, obduratio, obsecratio, perversitas, infernalis invidentia, quæ in inferiori homine videntur regnare, quamvis in superioribus viribus, quæ ab omni corpore vinculo liberæ sunt, diplacient inveniuntur: nam vis animæ superior, temptationem & malitiam in inferioribus viribus regnante conspicit, ac quidam inferiores veluti vicie huiusmodi fructibus diabolisq; temptationibus jacent, eaq; de causa infallibili prelustra ac afflictionibus portio illa superior, obscuri, ut inde jam oritur in ipsius magna cordis amaritudo & tedium, ita ut & sibi ipsius, & omnibus cum quibus convertantur, efficiatur valde onerosa, incipiuntq; pro sua indiscretione penas luere; poterunt tamen multum in his merenti, si patienter ac longanimitate sustinent. Nam quamvis in impetu & violentia illius magna pressus, aut infernalis invidentia atque malitia, si non esse compotes videantur; transacto tamen illo, dolore debent secundum superiorum patrem de omnibus defectibus commissis, & voluntatem suam in divinam resignare, orando DEUM ut sibi de præteritis ignoscat, & protegat in futuris imminentibus periculis.

Sed quia aliqui, quæ diximus, incredibilia forsitan videri possint, mirabile B. Angelæ de Fulginio purgationis & temptationis, quas illa passa est, exemplum sequuntur capite 15. adjiciam.

CAPVT XIV.

De aliis quibusdam extraordinariis purgationis modis, quibus etiam Incipientes à DEO probari aliquando solent.

Consulend. noⁿ Non sine singulari divina providentia solet etiam DEUS permettere, ut anima viam purgationis supernaturalem ingressa, in solitis modis quoad internos & externos sensus purgetur. Ali-

Thom. à Iesu Opus. Tom. II.

quando enim visus horrenda spectra d'abominis sum non solum in somnis, sed & in vigili: non ioùm me Theaperis, sed & clavis oculis objectantur, quæ nullum modo effugere potest. Quandoque tremendostragores, ululatus, rugitus, grunniens animalium feocitatem omnis generis audit. Alioquin olfactus sulphureis factibus & infernali bus diuini. & Diversimē vexatur. Nonnumquam gustus amaritudini, etiorum bus molestissimis afficitur, neque ullum in cibo mysticū potius saporem, aut vel minimam oblectationē Antenii reporti. Denique tactus variis modis affigitur: à Spiritu quandoque enim verberibus demonum motu. S. Tract. formiter cruciatur, alias per membra corporis bestiæ fecundissimæ subeunt, ut serpentes, & bofedes, & similes, cum ingenio sensualitatis abominatione & repugnantia. Imaginatio etiam spuriis luxurias imaginibus ad vivum depingitur cum omnimoda pars inferioris inflammatione, etiam in exercitiis, locis, ac temporibus factis. Intellexus spiritu infidelitatis, voluntas spiritu odii ac blasphemie in DEUM ac desperationis torqueret, & innumeis aliis modis pars sensi ita hominis exerceatur permittente DEO, ut perficeretur, & ad divina charismata recipienda dignior ficeretur. Eo enim anima aptior ad capessenda divina redditur, quo purgator & purtor invenitur; ad meclitum enim divine purgationis, lucis & amoris abundantia conceditur.

Hæ & alia similes purgationes non æquales omnibus evenire, neque omnes simili, neque æquales durare solent: aliqui enim hac, aliis illis, aliis feci omnibus excedunt: q; idam duobus tantum anni, sic beatus Franciscus; alii decem, sic ut legitur de Henrico Susone; alii septendecim, ut B. Maria Aegyptiaca; aliquando octodecim, sic ut B. Matri nostra Terezie contigit, pro divino beneficio mirabiliter purgantur.

CAPVT XV.

Exemplum mirabilis purgationis B. Angelæ de Fulginio.

POST QDAM B. Angelæ in principio suæ conversionis divini fontis dulcedinem ac misericordiam DEI suavitatem tam in corde quam in corpore experta est, DEUS illius fidelitatem probat ac experiti volens, eam spiritualibus nequitum, veluti alterum Job, tentandam, non sine divina providentia multis modis permisit, quo eidem verbis, quibus Auctor eius Vitæ narrav, scribam. Igmar illæ Cap. 19. i. a inquit:

Ne magnitudo aut multitudo revelationum & visionum me extolleret, & ne ea: um delectatio me super me efferte, datus est mihi multiplex tentator, qui multiplici temptatione & afflictione me affligat. Affligor enim tam in corpore & anima ab eisdem. Corporis enim funeris tormenta innumerata, a multis dæmonibus multipliciter excitata. Vix enim credo, quod scribi possent passiones & infirmities mei corporis: nam non remanet in me aliquod membrum, quin horribiliter patiatur. Numquam enim sum sine dolore, sine languore; continuè sum debilis & fragilis, plenus dolore, sic quid coniuge oportet me facere. Non est in me membrum, quod non sit percellsum, tortum, & penatum a dæmonibus, & semper sum infusa, & semper tumefacta, & plena dolibus in omnibus membris meis, sic quid cum

Vid. B.
P. Joan. à
Cruce
lib. 2. no-
tis obsec-
ræ cap. 23

X 2 mæ

magna pœna possum me movere, & sum fatigata jacere, nec etiam comedere ad sufficientiam possum.

Tormenta vero animæ & passiones (quas sine comparatione aceriores & plures esse dico quam corporis) patior quasi assidue ab ipsis dæmoniis. Nec scio aliam assignare similitudinem, nisi de homine suspenso per gulam, qui ligatis manibus post tergum, & velatis oculis suspensus cum fune remansisset in patibulo, & viveret, cui nullum auxilium, nullum remedium vel fulcimentum remansisset. Et dico, quod adhuc desperatus & crudelius a dæmonibus torqueor. Video enim quod dæmones ita animam meam suspendunt, quod sicut suspensus non habet aliquid sustentamenti, ita anima nullum videtur remanere sustentamentum, & omnes virtutes animæ subvertuntur, scientia & alspiciencia anima mea. Et quando anima mea videt subverti omnes virtutes, & discedere, & quod non potest se ibi opponere, est tamen dolor animæ, quod vix aliquando possum plorare propter desperatum dolorem & iram: aliquando vero irremediabiliter. Aliquando etiam tanta ira venit in me, quod vix possum me tenere, quin me totam dilaniem. Aliquando vero non possum me tenere, quin horribiliter me percutiatur, & percutiendo meis tumefecit aliquid caput meum, & alia membra. Et quando anima videret cadere & discedere omnes virtutes, fit planctus animæ, & vociferor ad DEUM meum.

Item aliud tormentum patior, quia omnia via in me revixerunt, & aliquando reviviscent, nō quod sint in vita durabili rationem meam subiectentes, sed præbent mihi & afferunt magnam penitatem. Et etiam via, qua numquam fuerunt in meo corpore, veniunt in me, & incenduntur & afferunt mihi magnam penitatem: sed non habent vitam continuam; & quando remanentur, dant mihi magnam consolationem. Video enim, quod dæmonibus multis tradita sum, qui reviviscent faciunt via, qua horreo, & qua fuerunt mortua, & addunt illa, quæ numquam fuerunt. Et ego recordans quod DEUS hic fuit afflictus, & despectus, & pauper, vellem quando oportet, quod omnia mala mea duplicarentur. Et quandoque sum in tenebra horribilissima dæmon, ubi video numeri omnino deesse omnis spes boni; & est illa tenebra horribilis: & suscitantur via in corpore, quæ cognosco in utero in anima esse mortua, sed extra animam suscitant ea dæmones; & etiam illa via, quæ non fuerunt, suscitantur.

Et in corpore ad minus patior in tribus locis: nam in locis verecunditantes est ignis, quod confuevi apponere ignem materialem ad extinguendum alium ignem concupiscentia, donec Confessor mihi prohibuit. Tunc cum sum in tenebra, credo quod cunctis eligenter assari, quam prædicta tunc pati: imo tunc clam & advoco mortem, ut per quemcumque modum mihi eam DEUS concederet evenire; & tunc dico DEO: Domine, si me debes mittere in infernum, ne differas, sed subito facias; & ex quo me dereliquisti, comple & labmerge me in profundum. Et inteligo tunc, quod id est opus dæmonum, & quod illa via non vivunt in anima; quia anima numquam consentit eis, sed corpus patitur violentiam, & est tantus dolor & radium, quod si dura ret, corpus pati id non posset.

Sed & anima videt quod est ei ablata omnis potentia, quia non contentat vitius, non tamen habet potestatem omnino resistendi vitius, &

videt quod est contra DEUM, & sic cadit, & torquetur in eis. Et est quoddam vitium permissum à DEO venire in me, quod numquam fuit in me, sed aperit & manifeste cognoscit, quod permittitur à DEO venire in me; & prædictum vitium est tam magnum, quod superat omnia alia via, & est quedam virtus, que datum mihi manifeste à DEO contra prædictum vitium, qua virtuosè à DEO liberor. Et si non haberet ego fidem de DEO certam, solum in isto, & non pro aliquo alio remaneret mihi; & in isto remaneret mihi spes certa & secura, de qua non possum dubitare, & virtus prævaleret semper, & vitium defici; & virtus teneret me, & non permitteret me cadere in vitium. Et est virtus tanæ fortitudinis, quod non solum teneret me in me, immo dat mihi tantam pro iudicium peccatum; & cum ista virtute remanet mihi fides de DEO. Virtus autem est tam magnum, quod verecundor illud dicere, & est tam magnum istud vitium, quod quando prædicta virtus est mihi abscondit, & videatur mihi quod me dimiserit, non est res, quæ posset tenere, nec pro te, & secundia, nec pro pœna aliqua, quin statim tueretur in peccatum: tunc tamen supervenit illa virtus, & virtuosè me liberat, ita quod nec ego ipsa possem peccare pro omnibus bonis vel malis istius mundi. Et istos labores sustinui per diuos annos, & plus.

Item in anima mea consuevit pugnare quedam humilitas, & quedam superbia reddi grandissimi. Humilitas est, quia video me cecidisse ab omni bono, & video me esse extra omnem virtutem, & extra omnem gratiam, & video me in tanâ multitudinem peccatorum & defectuum, quod non possum cogitare, quod DEUS de cetero velit mihi misericordiæ & video me dominum diaboli, & operatricem & credulam dæmoniorum, & video me filiam eorum, & video me extra omnem rectitudinem & extra omnem veracitatem, & dignam insimmo & ultimo profundo inferni. Erista humilitas prædicta non est illa humilitas, quam aliquando habeo, quæ facit animam meam esse contemplam, & facit animam venire in cogitationem beatitudinis divine: quia alia humilitas prædicta, non adducit mihi nisi innumerabile malum. Unde in tuis in anima video mihi, quod sum tota circumdata dæmonibus, & video defectus in anima & corpore, & est mihi clausus DEUS & absconditus in omni possessione & gratia, ita quod nullo modo possum recordari Dei, nec ipius habeo memoriam, quia nec ipse permittit; & video me damnaram, non curto aliquo modo de damnatione mea; quia plus duro & plus doleo quia offendit Creatorem meum, quem nollem offendisse, nec offendere, pro omnibus bonis & malis quæ possent nominari.

Unde & video offensiones meas innumerabiles prædictas, pugno cum omnibus membris meis, & contra dæmones, ut possum vincere, & prævalere contra prædicta via & offensiones, & non possum per aliquem modum omnino: & etiam non invenio aliquod vadum, nec aliquam fenestrallam, nec aliquod omnino remedium, per quod possum evadere, & me adjuvare; & perpendo quod ego cecidi ita profunde, unde & humiliante frequenter sum in abyssata, & facit me vide

pec-

peccata mea & superabundantiam malitiarum
mearum & iniquitatum ; ita quod non video me
posse manifestare, nec discooperire ea per aliquem
modum. Ut eas simulationes & iniquitates meas,
& peccata mea possem manifestare, & vellem ire
nuda per civitates & plateas, & vellem appende-
re ad collum meum carnes & pices, dicent: Hæc
est illa mulier vilissima, plena malis & simula-
tione, & feminatrix omnium virorum & malorum.
Faciebam enim bona ad famam hominum, &
faciebam dici omnibus, qui invitabant nos, non
comedo pisces, nec carnes, & ego eram ples-
gula & comedatione, & ebria : & ostendebam
quod nolebam recipere, nisi quantum sufficiebat
mihi, & studebam esse pauper extenuus ; & ubi ja-
cebam, projiciebam multos pannos, & de manæ
faciebam eos lavari, ne personæ venientes hoc
perpenderent.

Videte animæ meæ diabolum, & cordis mei
malitia, & audacia quomodo sum hypocrita & fi-
lia superbæ, & quomodo sum deceptrix, & sum
abominatione DEI. Et ostendebam me esse filiam
orationis, & ego eram filia iræ, superbæ, & filia
diaboli. Et ostendebam me habere DEUM in a-
nimæ, & consolations divinas in celis & ego ha-
bebam diabolum in anima & in celo. Et tunc
quod toto tempore vita mea studui, quomodo
possem habere famam sanctitatis, & scias in verita-
te, quod propriæ malitiae & simulationes, quæ ab-
sconse sunt in corde meo, multæ gentes decep-
& sum homicida multarum animalium, & animæ
meæ. Et postea stando in ista abysso, volvitur me
ad istos fratres meos, qui dicti sunt filii, & dicebā-
eis: Nolite mihi de cetero credere; nonne videois
vos, quod sum daemoniacus? Vos, qui dicti estis fi-
lli, rogate istam justitiam DEI, ut exeat diabolus
de anima mea, & manifestent nequam opera mea, ut non amplius vituperetur DEUS per
me; & nonne videois, quod si non esset malitia in
toto mundo, ego replicerem totum mundum de
abundantia malitiae meæ? Nolite mihi plus crede-
re. Nolite plus adorare idolum istud: quia in isto
idolo latet diabolus, & omnia, quæ locuta sum
vobis, fuerunt falsa verba, simulationes, & diabolica.
Rogate istam justitiam DEI ut cadat hoc idolum,
& frangatur, & manifestent opera diabolica e-
jus, & mendacia, & verba inoppressa & inaurata
quæ dicebam; quia decaurabam me verbis divinis,
ut essem honorata & adorata pro Deo. Rogate
ut diabolus exeat de isto idolo, ut non plus decli-
piatur mundus per istam feminam.

Unde rogo Filium DEI, quem nominare non
audio, quod si non manifestari me per membra ipsa
ficerit, quod faciat me manifestari per terram, ut
aperiat & deglutiat me, ut facta in exemplu dicant
homines & mulieres: O quomodo erat inoppressa
ta & deaurata, & tota simulata in erius & ex eius.
Et vellem mittere in collum meum vinculum, vel
unam redortam, & facerem me trahi per civita-
tes & plateas, & pueri ducerent me, & dicerent:
Hæc est vilissima illa mulier, quæ toto reperire viæ
sue ostendit fallum pro vero : & hominem dicen-
tent as mulieres: O ecce miraculum quod fecit
DEUS, quia fecit per feme ipsam manifestari,
& dic malitiae, & iniquitates, & peccata, quæ to-
to tempore vita sue fuerant ab incontra.

Sed istud dicere, parum sufficiebat animæ : &
scias quod sum posita in una desperatione, quod
numquam habui isto modo, quia omnino deli-
ravi de DEO, & de omnibus bonis ejus, & feci

Ibom, à Iesu Oper, Tom. II.

chartam inter me & ipsum. Et id est sum certa,
quod non est aliqua persona in mundo ita plena
omni malitia, & damnanda, sicut ego sum : quia
quidquid DEUS mihi concessit & dedit, ad ma-
jorem meam desperationem & damnationem
permisit. Unde rogo vos omnes, ut rogetis istam
justitiam DEI, ut non plus tardes extrahere de-
monium de isto idolo, & manifestentur nequissi-
ma opera, quæ intrus sunt, quia caput meum di-
viditur, corpus deficit, oculi mei caligaverunt pro-
pter molitudinem lacrymarum, & omnia mem-
bra mea disiunguntur, quia non possum mani-
festare malitias meas & inuidiæ animæ meæ; sed
gaudeo, quia jam incepit aliquid manifestari, &
omnia ista sine humilitate vera esse in veritate vi-
debam; & Iesu quod tu, qui scripsisti, parum scri-
psi in comparatione malorum meorum, & ini-
quitatium & abusorum meorum: quia quando e-
ram parvula, incepi operari mala.

Hæc & his similia cogor dicere, prædicta hu-
militate abyssata & depræsa. Postea incipit super-
bia: quæ efficit tota ira, tota superbæ, tota tristitia,
tota amarissima & inflata, & aliam amarissi-
dinem maximam recipio de bonis, quæ fecit mihi
DEUS, quia non recordor illorum ad aliquid te-
medium, sed ad injuriam, & ad admirationem do-
lorolam. Videlicet, quomodo in me numquam
potuerit esse aliqua virtus, & dubito, quod num-
quam in me fuerit verax, & etiam non video ali-
quam rationem quare DEUS hoc permisit. Et
tunc in ista tentatione omne bonus est mihi clau-
sum & abi conditum, quia efficit in tantum to-
ta ira, tota superbæ, tota tristitia, tota amarissima,
tota inflata, & penata & dolorosa plusquam pos-
sim dicere. Quia si omnes sapientes de mundo, &
omnes Sancti Paradisi loquecentur mihi omnes
consolations ad confortandum me, & promitte-
rent mihi omnia bona, quæ dici possunt, & etiam
ipse DEUS daret mihi, nisi ipse aliter me mu-
xeret, vel nisi aliter operaretur in anima, nullam cōsolati-
onem mihi darent, nec aliquid remedium mihi
afferent, nec eis tunc credere em, inquit omnia essent
mihi ad augementum dolorum & malorum, & da-
rent mihi majorum illarum, & admirationem, & tri-
stiam, & dolorem plusquam possum dicere.

Unde pro commutatione prædicto tor-
mentorum & tentationum, & ut DEUS auferret à me
prædicta, ego libenter eligerem & vellem omnia
mala & infirmities omnes, & omnes dolores
qui sunt in omnibus corporibus hominum, fu-
stinere, & credere in quod leviora & minoria mala
mihi essent, quam prædicta tormenta. Unde plu-
ties dixi, quod pro commutatione prædictorum
tormentorum, ego eligerem omne genus marty-
rii sustinere. Et incepit iste prædictus status isto-
rum tormentorum & tentationum aliquanto té-
pote ante Pontificatum Papa Cœlestini, & dura-
vit plusquam per duos annos, in quibus sèpè sum
tentata, & adhuc non sum perfectè neque
plenè curata, quamvis parum modò seniam al-
iquando ex erius, nou tamē in erius.

Sed modò, postquam fui in isto statu, cognoscō,
quod inter prædictam humiliatem malam
& prædictam superbiam, est maxima purgatio
& purificatio animæ. In his enim, & per illam, hu-
militatem veram acquiro, sine qua nullus homo
salvatur: & quanto maior est humilitas, tanto ma-
jor est purgatio animæ. Unde cognoscō, quod
inter prædictam humiliatem & superbiam com-
buriunt & martyrizantur animæ meæ. Et propterea

cognitionem offendit, quam per praedictam humilitatem anima adipiscitur, anima purgatur a superbia, & a dæmonibus: & propterea, quanto anima magis afflita, & depauperata, & humiliata est interius, tanto magis aptatur, & purgatur, & purificatur, ut magis elevetur; quia nulla anima potest aliter nec plus elevari, nisi quantum humiliatur, & profundius in humilitate complantatur & radicatur. Haec tamen B. Angelus.

C A P V T XVI.

*De aliis temptationibus in via purgativa contingentibus, ex doctrina
D. Bonaventure.*

Vid. *S. Philippi 1. usque ad 10. sex enumerat temptationes species live gradus, quibus DEUS purgare, erudit, & exercere solet. Incipentes, ut ad altiora ferventius contendant, quae etiam aliquando in Proficienibus inveniuntur, quas si quis apte comparat illas, quas passi sunt filii Israhel cum transirent per desertum. Placuit autem propriis hujus sanctissimi viri verbis omnia, quae circa hanc matrem scripsit, hic inscribere.*

*ubetius
exponit.
Et Directorum
mythic.
nost. An-
tonii
Tract. 2.
diss. 7.
scđ. 4.*

SANCTUS Bonaventura, rerum spiritualium distinctionis dono conspicuus, *Proces. 4. Relig. à cap. 1. usque ad 10. sex enumerat temptationes species live gradus, quibus DEUS purgare, erudit, & exercere solet. Incipentes, ut ad altiora ferventius contendant, quae etiam aliquando in Proficienibus inveniuntur, quas si quis apte comparat illas, quas passi sunt filii Israhel cum transirent per desertum. Placuit autem propriis hujus sanctissimi viri verbis omnia, quae circa hanc matrem scripsit, hic inscribere.*

Benignus (inquit) DEUS, cuius deliciae sunt esse cum filiis hominum, libenter impunitur has delicias suas servis suis fidelibus ab adolescentia sua, id est, in novitate conversionis. Sed heu! postea quosdam eorum sentit consumaces, quando ex consolatione spirituali elati ceteros despiciunt, & in torpore versi, dum famam laudis desiderant, jačantia virtutis depravantur, & hypocrita fiant: & dum meliores vident laborant, quam sunt, DEO se opponunt, gloriam DEI sibi temere usurpantes. Bonus autem DEUS sciens, quantum utilis est homini tentatio & tribulatio, prius ei ostendit consolations ducedinis, quibus postmodum in temptatione conforteret ne deficiat, & alliciat, ut semper ad eas redire desideret, nec deficiat eas requirere, donec denou recuperet quod amisi. Sic laborant in via, prius copiola paratur refectio, ne illius labore deficiat. Sic columba longius emittenda, prius nutritur tritico cum melie, ut cum longè emissa fuerint, semper illuc redire contendant, ubi delicate se esse pastas reminiscuntur. Sic prius Petrus in montem excelsum seorsum ducitur, ubi gloriam transfigurationis Christi videat, ut postea à satana expeditus ut cribraret eum, in temptatione recoleret memoriam prioris dulcedinis quam expertus erat, & redire ad Dominum, quem tam amabilem senserat, ne diffidens & deficiens desperaret. Sic filii Israhel prius manna datur in deserto, ne postea longo itinere & certamine fatigentur.

De prima specie temptationum.

S. I.

MULTAE sunt temptationum species. Prima est, subtrahit & inopia devotionis: alia sine ista nullam vel minorem virtutem habent, cum ipsa devotio sit quasi domus refugii ab omni tribulatione; id est David dicit: *Dominus nimi adiutor, & ego deſſiciam inimicos meos.* Item: *Si confi-*

*stant aduersum me castra, &c. Subtracto ergo tam singulari refugio, quod a danno modò inermis expositus est hostibus temptationum, & ideo pavidus efficitur & pusillanimis, nisi fidei & spes firmata remuniat, & patientia & humilitate te defendat, qua tunc maximè habent locum exercendi se, & magnam gloriam promerendi. Fides autem probatur, si jam credit vera esse, quae iam delit per gustum dulcedinis experiri. Dulcia nimis sunt omnia, quae de DEO gustamus, sed gustus eorum ideo subtrahit bonis, ut fides magis innatur auditi: at Scriptura quām experientia, & magis ex hoc meritiora sit. Spes probatur, si confidat DEUM sibi esse propinquum, etiam dum flagellat, & ita studeat studiose servire & placere in omnibus, ac si sentiat & videat eum sibi esse placarum. Unde Abraham laudatur, quia contra spem credidit divinae promissioni, & non hesitavit diffidencia. Ceterissime scias, quod quācumque promisum DEUS, potens est & facere. Patientia probatur, si non murmuratur contra DEUM, quasi ex sua duritate hominem tribulet & defoleat, & si longanimitate sustineat beneficium DEI, & non deficit in adversis. Humilitas probatur, si cogitet te digno puniri, quasi quod indignus est consolatio spirituali, & si justificet DEUM, quod iustè judicavit puniendo reum & ingratum, privando eum beneficio consolationis interioris. Tantum nobis debe: DEUS placere, & tantum deberimus DEUM diligere quando nos punit, sicut quando coniolamus: quia tam paupertate nos punit ut purget, sicut dum blanditur ut confoletur; ideo Apostolus ait: *Quis enim filius, quem non corripit patet?* Eccl. Joannes: *Quis amo, arguo & castigo.**

De secunda temptationum specie.

S. 2.

QUIDAM enim tentantur ex difficultate bendoperandi, & habent aliquam bonam voluntatem, sed non fortrem. Ex difficultate obſtacula inveniunt, quasi qui faxum magnum volvant, & inde affliguntur, tam ex temore conscientie, qua accusant eos, quam ex dolore tardi profectus, & desiderio vita sanctioris. Quidam enim vellet habere bona opera, & non valent ad ea exequenda, seipso vice, & juxta illud Apostoli: *Velle mihi adjacer, perficere autem non invento.* Aliqui vero possent, sed illa videntur eis arida & prava, quod diffidunt ea placere DEO, velaliquas meritorum fore, & sic utroque negligentes sunt: ita incident in quamdam tribulam & diffidenciam, sicut dicit Bernardus de talibus. Sunt quin spiritualibus studiis fatigati, & versi in torporem, ambulant tristes, vias Domini: longos dies, longas querunt & noctes, frequenter murmurant, corde arido ad qualibet injuncta accedunt. Quidam enim horro terret eos, cum cogant de profectu spirituali, quasi dicant apud se: *Bona est victoria, sed dura est pugna:* dulce est primum, sed labor merendi gravis. Sic exploratores missi in terram promissionis, reversi commendabant ubertatem terrae, offensibus fructibus; sed terrae sunt populum pro difficultate impugnationis hostium, & proceritate inhabitantium. Ita Religiosi quidam explorantes terram per Scripturas, gaudia magna prædicant in celo fore, sed pugnas temptationum & labores spiritualium exercitorum ita exhortant,